

Številka 6.

Izdaje in ureduje SREČKO MAGOLIČ.

Leto II. 1887.

Matijče iz Čukljan.

Humoreska v verzih. — Spisal František Zakrájski.

(Dalje.)

De le, da ni pretveze, v nameček pa še to:
Domači krik in nohet, ki v nos mu silil bo,
Pa babji vmes jeziki, pa v smehu, joj, vsa vas,
Pred vsem pa, bes te plentaj, Martina zlodjev kvas.

Pa kaj bi tukaj vrtal; vse to, pa prah v očeh;
Ni luknje, da bi zmuznil. Je kvar na vseh straneh,
Oh, smola je le smola! A treba iti v kraj,
In pes naj se obesi, že pride v misel kaj!

A kakor solnce zimsko, tolažba moč ima;
Tu zguba, tam sramota: v teh kleščah trepetá.
Zamišljen zdaj odrine. Pritržil smolo je;
Tam Martin skrivši v travi od smeha valja se:

„Aha, prijatelj, dve že! Še tretja za-te bo;
Kot pivka dežja čaka, jaz čakam še na to;
Živeli ptiči moji! Še jedna ti preti.
Le trojka je popolna, na svetu vsem slovi.“

Molitev kozjo moli Matijče v tem nažgan:
Temnó je v kozjem rógu, in klanec je tesán;
Naj vrta kakor-koli, si svest je praznih muh,
Prokleta zanjka! . . . Kljukčev opešal že bi duh.

Pa kaj bi hlev zapiral, ko več teleta ni,
(Sam zlodí, to je jasno, v to stvar svoj rep molí).
V bodočnost zre Matijče; kar bilo je, to je,
Ko gnezdo je že prazno, nad njim ne vesi se.

Pred vsem nikomur vere, Matijče, pomni si:
Kdor dvoji, ta je moder, to drugič se glasi;
Na to pa zlata usta, to stara je povest;
Naposled sto oči še, da nos ne zajde v pest.

Na to, kot kača noge, mehko táji le,
(Naj bode krava črna, pa mleko belo je);
Oklep bo to in kopje, presneto to drži.
O bora ti butica, kak škoda te uči!

Dobil je slavni voz. Ohó,
le pridi kdó!

Za nohet ne odjenja, s pri-
sego zveže to,

In sleherno teh gesel, kar-
koli prileti,

Bo njemu kamen modrih
in Héroslavov kij.

Izzut je tesni čevelj, Ma-
tijče v višji krog

Duhá požene v krila, zleti
v zeleni log;

In, ha, kaj ondi plava? .
O zlato žezlo, stoj!

Na tron županov smukne
Matijče v mislih koj.

Od pete pa do glave zdaj zopet je junak;
A, lej, kdo roke lomi, naslonjen na vodnjak?
Čem bliže je Matijče, tembolj se jok glasi,
V kosti in mozeg sega, v oblake stok doni.

Grozán je krik, Matijče takoj predrami se,
Stoji, a brez uspeha razuma svečo žgè;
Hiti, da tam resnici privzdigne precej krov,
Nesrečnež da pred njim je, za zdaj je v tem gotov.

„Za božji čas“ zdaj kliče „s čim prišli ste v prepir?
Pa kaj tako, prijatelj, kali srcá vam mir?“ —
„O kaj bi pravil, revež; usmili se me Bog,“
Odstoka mož, ki zvit je bolj kakor kozji rog.

(O da med prej in zdaj ti strmi tak grozen zid,
Da znan je le začetek, zakrit teman izid!
Ko duh imel bi v prsih, in pa povsod oči,
Brez dvojbe zdaj Matijče takoj odbežal bi.)

Goljuf zdaj z nova mило v nebó zadere se,
Na to stokaje solzne oči v Matijca vpre:
„Kdor koli ste, povem naj, ker tak vas žene mik,
Kak strašnega me trnja vè srce zbada pik.“

„Pri samem živem Bogu, sočutja prosim vas,
Ter zvesto poslušajte, darujte mi ta čas;
Potem pa le sodite, ko zveste vse, vsaj to,
Če kakor jaz nesrečen na zemlji še je kdo.“

„Zdaj čujte, če ste božji, tako-le vsa je stvar:
Predelat dragotine je v mesto dal glavlar,
In škatljo dragocenih tam biserov dobim,
Da danes jo osebno glavlarju izročim.“

„A bil zelo sem truden, in bolel me je
zob,
Zato pa škatljo denem na ta vodnjakov
rob;
Ko pa hrbet naslonim (nesrečo čujte vso!)
Nehotoma s komolcem odbijem škatljo v
dno.“

„Velika to je zguba! To, dragi, je denar!
Ves lišp je glavaričin, poroke svitli dar.
In zdaj da ne bi tožil? Solzá da ne bi lil,
Ko takov sem nesrečnež? Glavlar me bo
ubil!“

„O zdaj naj kdo izmeri nezgode bezen tó!
Kaj drugega kot ječa ostane zdaj za-mé!
Gorjé! kedo družino bo moja zdaj redil?
Pokaj v nesrečo tako sem revež se rodil?“

Slepar le-to izreče, na to zažene jok,
Pa pridno vmes ti stoka, grožán je jok
in stok;
Matijčetu se smili (saj kamnu bi se bil!)
Zato bi rad kaj olja v njegovo rano vлил.

„Vodnjak ni morje,“ reče — „nevaren
tudi ni.
Stopite srčno vanjga, zaklad ko v njem
tiči,
To vas dospeva, znajte. Naključek res
je hud,
Jednaka mu bodita srce in možki trud.“

„O dragi, brez zamere! .. Ta svét pa zame ni,“
Odvrne oni — „zajec baš v grmu tem tiči;
Ko ne bi se, verujte, tak strašno vode bal,
O mili Bog, v vodnjaku kedaj bi bil že stal!“

„Zaklad takoj je rešen. V vodnjak, pa je, se vé,
Pri tem mislé že davno sem zjedel tu zobé,
A strah je moj zadržek; že misli se bojim.
O stokrat rajši v ječo, kot da se tu vtopim.“

„O zdaj naj kdo bi prišel, prevzel ta posel mi,“
Tako slepar zdaj zviti tožiti mu hiti.
„To dušo blago, bože, prinesi, še je čas!
Pač sreča mila njemu, in trikrat srečen jaz!“

„Tako mi Bog pomagaj, če najde se ta cvet,
Dobi takoj od mene cekinov tu deset,
Po časnikih slovenskih potem ga razglasim,
In poleg pri glavarji ga še priporočim.“ —

Matijčeta, o lej ga! — se tihec prime zdaj:
Od sklepov, ha, poprejšnjih zavozni urno v kraj.
Kaj bal bi se! Praznote! Prevdariti velja . . .
Za Boga! jeden kamen, pa ptiča dva na tla!

Deset cekinov! Šmentaj, to bliska se zlato!
Vso zgubo ž njim pobota, kaj vredno je že to!
Pohvaljen pri glavarji, pa še natisnen . . ha!
Denar in poleg slava . . Kar pika! . . Že veljá!

(O glej, da te, Matijče, ne dojde gola
kost;
Na zračnih le obokih si zidaš zračni
most.
Na vrbi niso hruške; privida zdaj se ti,
Zobé le vkup! . . Ne zevaj! . . Še trnek
prost visi.)

„Ne vzel bi si beliča“ — Matijče, čuj,
legá —

„A sila hraste ruje, sém roko, naj veljá!
Jaz škatljo, vi cekine, in koj poskusim to,
Če prav je neprijetno in mrzlo, a naj bo.“

„Kaj slišim,“ vsklikne zvitež, kot bil bi
ves zavzet.

„Vi hočete po škatljo, in jaz bi bil otet?
O moštva zvezda krasna! Sam Bog vas
plati naj,
In vam in vašim za-me sto sreč na
svetu daj!“

„O ne le pred glavarja, to delo mora v |
svet . . .

In jaz . . . in jaz pridenem cekinov še
deset;
Poštenih dvajset! . . . Črnih požri me
mravelj roj,
Če lažem, alj peklenski naj sne me tu
pozoj!“

Le brzo sreči v lase! . . Ves vnet Ma-
tijče je,
Takoji hiti na delo, veselja trese se.
Koj v varstvo še lisjaku obleko vso oddá
In vedro zajezdívši v vodnjak na to —
zdrdrá. —

O zdaj je past se zdrla: Matijče, lej, je vjet.
Sleparstva drev pogнал je zvijač najvišji cvet;
Naklepov treh že sije najsjajnejši izid:
Z odliko je dovršen sleparjev treh izpit.

Matijče rije v blatu. Zaklada, šmentaj, ni;
Že dobro uro išče in trepetá z zobmi,
In meša na vse kraje, in brodi, kar se da;
Za novce in za slavo do pekla šel bi dna.

A kaj je zdaj zagrabil? . O stokrat srečna pest!
Nahodka to je sjajna. O to bo zlata vest! . . .
Pred sabo, ha, že vidi! Blišči kot škatlja se . . .
A kaj je to-le? . . Strela! . . To šneba stara je!

(Konec prihodnjič.)

Razločno.

Profesor: „Sagen Sie mir: Kaj pa je zajec?“

Dijak (gráščakov sin): „Zajec je četrinoga žival, doživka, ki ima prav dobre zobe za glodanje in pripada zato glodalcem. Jako pripravna je ta zver za lov . . .“

Prof.: „Dobro! Ali je letos mnogo zajcev pri vas?“

Dijak: „Dokaj jih je, dokaj.“

Prof.: „A-a-a! Pa jaz nič ne vem.“

Kdaj se je treba umiti.

Gospod župnik pride v gorsko koč, kjer vidi celo vrsto malih otrok, umazanih in v sami srajci. Gospod je pokliče k sebi. — Mati otrok zapazi to in v veliki zadregi začne: „Oh, gospod župnik, nikar ne zamerite, tako so danes umazani; ali je pa tudi tako težko zmeraj paziti na te otroke in vsako uro je čediti. Zakaj se vendar niste umili danes otroci? Kaj bodo rekli gospod župnik?“ — Tu se oglasi najstarejši: „Saj ste rekli, mati, da danes ni nedelja!“

In kakor piščalke pri orgljah se oglašijo vsi drugi po vrsti: „Saj ni nedelja!“

Podoknica Izidorja Koledrudroevca.

Podoknica Izidorja Koledrudrovca.

Prepozno kesanje.

Zaradi lovske tatvine obsojen je bil Plahov Jure na šest mesecev ječe. Ker bi se bil pa rad odtegnil kazni, zmislil se zvita buča nekaj, kar ne bi nihče uganil. Zboli namreč in umrje. To pa izvé Pikin Jožek, kateri je baš zaradi pretepa bil odsedel petnajst mesecev, in žalosten vsklikne: „Škoda, da se nisem pred šestnajstimi meseci tudi jaz te zvijače domislil!“

Komu gre vera?

Oče: „Ti si pravo pravcato tele, Štefan!“

Sin: „Mati pa pravijo, da sem vam podoben kakor krajcar krajcarju; komu naj toraj verjamem?“

Mati: „Verjemi obema.“

Iz vojašnice.

Stotnik: „Reservisti so za to, da se ob vojskinem času noter pokličejo, potem pa ven vržejo na konfin in, če je treba, pa še čez konfin.“

Iz matematike.

Učitelj: „Kje je bolj tiho, tam kjer jih pet molči, ali tam, kjer jih deset molči?“

Učenec: „Tam, kjer jih deset molči.“

Učitelj: „Zakaj?“

Učenec: „Prav naravno; zato, ker je deset dvakrat pet.“

Sancta simplicitas.

Profesor fizike zaleze dijaka, kateri se je o njegovi uri učil grške gramatike za prihodnjo uro. Ves v sveti jezi se zadere nad njim: „Jaz vam bom pokazal zanemarjati fiziko! Kaj morda mislite, da je gimnazija zato, da se boste tu grščine učili? Za to imate doma priliko.“

Županska modrost.

Župan „vseh Folčakov“ je jako moder mož. Ž njim se ne more meriti kmalo kateri drug modrijan. To dobro vedo vsi, posebno pa okrajno glavarstvo. On dobro vé, kakošna moč in oblast mu je po božji milosti v roke dana. Znak svoje mogočnosti, občinski pečat, nosi vedno s seboj, da lahko o vsakej priliki izkaže svoje veličanstvo.

Koliko veljave ima po njegovi misli pečat, dokazuje naslednje zgodbice:

Nekoč dobi od glavarstva ukaz, da naj o nekeji zadevi poroča, kaj je občinski zastop ukrenil. Gospod župan, ki sam ne zna brati, njegovega sina pa doma ni bilo, pritisne kar meni nič tebi nič pečat na ukaz ter ga pošlje nazaj.

Seveda se mu je naročilo takoj zopet vrniti. Župan se začudi in pravi:

„Kaj mi pa hočejo? Saj je vendar pečat gori, kaj je več treba? Ga bom pa še jedenkrat pritisnil.“ In ukaz je romal z dvema pečatoma nazaj k glavarstvu.

Ko nekoč v vaški gostilni, kjer so veljavni možje preresetavali politiko, ne more svojega mnenja do prave veljave pripraviti, potegne možato občinski pečat iz žepa in reče modre besede:

„Ta vas regira, ta je vaš gospod! Ko bi tega ne bilo, bi tudi vas ne bilo!“

Kako dobro je poznal pečate sosednih županov, dasi ni znal brati, je pokazal o priliki, ko je videl listino s pečatom Komarske občine. „Ta je pa Komarjev, ha, ha, ha!“ dejal je vesel, „ga že poznam.“

Ko so hoteli Bobkovi Jurija Bobka, o katerem že trideset let ni bilo ne duha ne sluha, za mrtvega „napraviti“, dejal je župan vseh Folčakov:

„Kar k meni pridite, pa ga bomo „na protokol deli“ in pečat bom gori pritisnil, pa bo mrtev, prej pa ne.“

Legalizacija.

A.: „Ali je sila gorelo včeraj v Š . . . ? Ti si bil tam.“

B.: „Nekaj je bilo. Ko pa so prišli gasilci, bil je požar kmalo — legalizovan.“

Otročje.

Unuk: „Dedek, ali si bil ti res tudi nekaj tako majhen kot jaz, kakor mama pravijo?“

Dedek: „Kaj pak, da sem bil, srček moj?“

Unuk: „Kolikošen sem pa jaz tedaj bil, ali se veš spomniti?“

Poezija in proza.

Ona: „Kedar gledam v mraku svitile zvezdice, poslušam slavčevo petje in opazujem blede luno, ki potujoča po nebesnem obzorji pošilja svoje blede žarke na nesrečni svet; tedaj se mi oglasi v prsih nek neznan glas in neznana čutila objemajo mi tožno dušo. — Ali ne čutiš tudi ti tako, dragi moj?“

On: „Da, ljubljena soproga, tudi meni se tako godi. Tudi mene objemajo jednaka čutila, tudi v meni se oglasi nek neznan glas, ki me nehoté spominja — večerje.“ — t —

Pesem od krojača.

Bil nekdam krojač je še mlad in krepak,
Med svet ga je vleklo storiti korak:
Presedalo biti mu že je doma,
Kjer šivanje malo zaslužka le dá.

Zato napoti se od doma srčno,
V Italijo gledat, kaj ondi počno; —
Pa ni še popolno prestopil mejé,
In že jo popihal je zopet iz nje.

V Italiji videl preveč je ljudi;
Krojačev je ondi, da vse mrgoli.
„Polente“ ni maral, — ne vemo zakaj, —
Zato jo popihal je brzo nazaj!

Na Ogersko revež poda se na to;
„Oj tam,“ se tolaži, „zaslužka kaj bo!“
A skoro popiha jo tudi od tod,
Upaje da našel bo srečo drugod.

Tam sicer ni ravno prav mnogo ljudi,
A „bassama“ vsakdo pod nos ti renči,
Zavijajo v kožuh se leto in dan,
Zaslužka tam niti za sok ni neslan.

Od Ogrov naravnost v Nemčijo beži,
Prestopil pa dobro še meje tu ni,
Pridirja nasproti mu Bismarck rjoveč,
S polenom odžene šivankarja preč.

Globoko v Turčijo odide na to;
A dal je prav kmalo i Turkom slovó; —
Tam nosije čudno obleko ljudje,
Katere krojač baš izdelavat ne vé.

Za pasom orožje pač gledal rad ni,
Ker bal se je vedno, da kdo ga vstrelí.
O turški pravici je pojem dobil,
Ko nekdam tepen in oročan je bil.

Od tod pa prav naglo domov pohiti,
Tam pridno spet šiva, v veselji živi,
In čestokrat pravi: „Slabo je doma,
A v drugih deželah še hujša so zla.“

Alček.

Mojzes.

Duhovnik: „No, Jurče, ali veš kdo je bil
Mojzes?“

Jurče: „I kaj ne bi vedel? Oni žid je bil
Mojzes, ki so moj oče podobe od njega kupili!“

Dobro delo.

Učitelj: „Kdo ve kaj je dobro delo?“

Tone: „Jaz.“

Učitelj: „No, povej!“

Tone: „Dobro delo so škornji našega očeta, je
dejal naš hlapec.“ Alček.

Dober pomoček.

Kuharica: „Joj, joj! mleko mi bode uhitelo!“

Gospa (stopivša razmišljena v kuhinjo): „Kaj,
uhitelo! Zapri naglo vrata!“ Alček.

Brezmiselno.

Hlapec (svojemu drugu): „Ti, pregovor pravi:
Bolj ko je človek neumen, tem večjo ima srečo. No,
jaz sem dovolj neumen — pa vendar nimam sreče!“
Alček.

Primeren odgovor.

A.: „Večjega osla pa še nikoli nisem videl, ka-
kor si ti!“

B.: „Aj, aj; tedaj se pa gotovo nisi še nikdar
v zrcalo pogledal!“ Alček.

Otročje.

Janezek (beraču): „Pokažite mi vendar tista
zlata usta, ki jih s seboj nosite!“

Berač: „Nimam jih, ljubček moj; kje bi revež
zlato dobil!“

Janezek: „Seveda jih imate. Saj so mi oče
rekli, da, kdor prosi, zlata usta nosi.“ Alček.

Šegavi hlapec.

Prvi hlapec: „No, kako ti gre kaj v novejši
službi?“

Drugi hlapec: „Takó, takó!“

Prvi hlapec: „Kako je pa kaj z jedjó?“

Drugi hlapec: „I, da ti povem, dobro jutro
krompir, dober dan krompir in dober večer krompir.“

Demant.

Sestavil Juretov.

h
k k k
n n n n n
m m m m m m m
a a a e e e a a a
r r c c c r r
i i i i i
o p o
p

Zamenjajte zgornje črke tako med seboj, da bodo dale od leve proti desni strani čitane, srednja, oziroma peta pa tudi od zgoraj navzdol: 1. soglasnik, 2. slovenski časnik, 3. kraj na Primorskem, 4. kopelj na Štajarskem, 5. ime slovenskega pesnika, 6. del sveta, 7. ime slavnega Grka iz 5. stoletja pred Kr., 8. rastlino, 9. soglasnik.

Rešitev logogrifa

v 5. številki „Rogača“.

Matija
Ahen
Jurij
hlev
Evropa
nag
Stare
Obrtnik
danes
česmin
Evbeja
Kanal

Prav jo je rešil gospod Josip Jeršinović, c. kr. stražmojster na Dunaji.

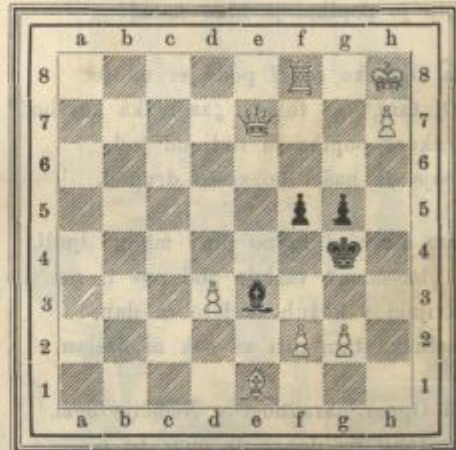
Ker z današnjo številko končamo prvo četrtletje, prosimo cenjene naročnike, katerim je naročnina potekla, da nam ostanejo verni ter kmalo isto obnové. Ker imamo še vse letošnje liste, priporočamo se tudi cenj. naročnikom, da blagovolé opozoriti svoje pritatelje na to, ter jih privedi pod peroti Rogača. Saj je to tudi domoljubno!

Pikec: Hvala! Prejeli! Srčni pozdrav! — Vc. g. M. H. na R.: Hvala! — Juretov: Hvala! Bolj nam ugajajo dovtipi, kakor zagonetke, kajti slednjih imamo na preostajanje. Srčni pozdrav! — Alček: Hvala! Vse prejeli.

19. naloga.

Zložil F. Meister a Poznani.

Črni.

Beli.

Beli naredi mat v 2 potezah.

Rešitev

18. naloga v 5. številki „Rogača“.

Zložil Armin pl. Gottschall.

Beli.

Črni.

1. Dg5 — c1	Kb6 — c5
2. Dc1 — h1†	mat.
1.	c6 — c5
2. Dc1 — h6†	mat.
1.	S × D ali drugače
2. Sc2 — b4†	mat.
1.	L kamor koli
2. Sc2 — b4††	mat.

Ako beli potegne 1. Dg5 — f5, zapreči jedino 1., Lc4 — d3! mat v 2. potezi.

Letošnji listi so še vsi na razpolaganje.

„Rogač“ izhaja 10. in 25. dan vsakega meseca na celi pólí velike četvorke ter stoji po pošti prejeman celo leto 3 glđ. 20 kr., pol leta 1 glđ. 60 kr., četrt leta 85 kr.; za Ljubljano celo leto 3 glđ., pol leta 1 glđ. 50 kr., četrt leta 80 kr.; izven Avstrije celo leto 4 glđ. Posamične številke so po 15 kr. — Naročnino in dopise sprejema lastništvo in uredništvo: Gradaške ulice šte. 16. v Ljubljani. — Tiska „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.